Tillväxt- och regionplaneförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-05-07

TRN 2020–0052

Handläggare:
Evert Kroes

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Budgetunderlag inför Budget 2021 för Region Stockholm

Ärendebeskrivning

Som en del i arbetet med budget 2021 för Region Stockholm ska nämnder och bolag utarbeta ett budgetunderlag. Budgetunderlagen ska fånga strategiskt viktiga frågor som berör kärnverksamheten. Fokus ska ligga på de frågor och faktorer som har störst påverkan på verksamhetens utveckling och ekonomi under kommande år utifrån förändringar i omvärlden och i den egna verksamheten.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2020-05-07
Tillväxt- och regionplanenämndens budgetunderlag inför budget 2021 för Region Stockholm

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden föreslås besluta följande:

1. Informationen i Tillväxt- och regionplanenämndens budgetunderlag inför budget 2021 för Region Stockholm, TRN 2020–0052, godkänns och överlämnas till regionstyrelsen.

2. Paragrafen justeras omedelbart

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

I förslaget till budgetunderlag redovisas en omvärldsanalys som beskriver pågående globala trender av vikt för nämndens verksamhet som exempelvis urbanisering, globalisering och digitalisering. Det är dock den globala ekonomiska krisen som följd av Coronapandemin som bedöms ha störst påverkan för nämndens verksamhet för 2021. Den europeiska långtidsbudgeten för 2021–2027 förväntas med anledning av Brexit skapa ändrade förutsättning för nämndens verksamhet, bland annat vad gäller budgetramarna för strukturfonderna.

Förvaltningen bedömer att det inte finns behov eller möjlighet till ytterligare tillkommande uppdrag till nämnden för verksamhetsåret 2021 och att fortsatt fokus behövs för nämndens prioriterade områden från nämndens verksamhetsplan för 2020. Även den fortsatta hanteringen av följderna av Coronapandemin för näringslivet behöver vara prioriterat för nämnden.

Utöver dessa prioriterade områden bedömer förvaltningen att det finns ett fortsatt behov av att bidra till regional måluppfyllnad vad gäller bredbandsutbyggnad och digitalisering. Förvaltningen ser även behov att skapa större sammanhang och samordning för nämndens olika uppföljningsuppdrag. Administrationen och utbetalningen av fraktbidrag kan förslagsvis effektiviseras ytterligare genom att föra över hanteringen av fraktbidrag och tillhörande budgetmedel till trafiknämnden.

Förvaltningen bedömer att de ekonomiska förutsättningarna för verksamhetsår 2021 innebär en generell ekonomisk åtstramning för nämndens verksamhet, främst då det inte finns en täckning för den allmänna årliga kostnadsökningen.

Bakgrund

Som en del i arbetet med budget 2021 för Region Stockholm ska nämnder och bolag utarbeta ett budgetunderlag. Budgetunderlagen ska fånga strategiskt viktiga frågor som berör kärnverksamheten. Fokus ska ligga på de frågor och faktorer som har störst påverkan på verksamhetens utveckling och ekonomi under kommande år utifrån förändringar i omvärlden och i den egna verksamheten. Förvaltningens förslag till budgetunderlag har tagits fram enligt regionledningskontorets anvisningar.

Överväganden
Omvärlden
Pågående trender i världen som urbanisering, globalisering och digitalisering kommer även fortsättningsvis påverka nämndens uppdrag och verksamheter för 2021. Dock är det den pågående globala ekonomiska krisen som följd av Coronapandamin som kommer att ha störst påverkan för verksamhetsåret 2021. Det är inte förrän under andra halvan av 2020 som en analys kan göras av vilka effekter denna globala ekonomiska kris har för Stockholmsregionens tillväxt och socioekonomiska utveckling för verksamhetsår 2021 och på längre sikt.

Företagens produkter har blivit alltmer tätt sammanflätade och ömsesidigt beroende genom att de ingår i globala värdekedjor. Utvecklingen har medfört ökad tillväxt, fler högkvalificerade jobb, stigande inkomster och högre skatteintäkter än vad som varit fallet om Stockholmsregionen inte varit en del av de globala värdekedjorna. Samtidigt gör de globala värdekedjorna att allt fler näringar utsätts för större internationell konkurrens samt att den regionala tillväxten har blivit mer känslig för globala kriser. Coronapandemin har förorsakat att olika delmoment i globala värdekedjor under våren 2020 har avstannat och därmed försvårat tillverkningen av slutprodukter på kort och längre sikt. Detta kommer att ha en negativ påverkan på Stockholmsregionens tjänsteexport och därmed även påverka den regionala tillväxten.

År 2019 tillträdde ett nytt EU-parlament och en ny EU-kommission. Förhandlingen om EU:s långtidsbudget har påbörjats efter beslutet om Brexit i januari 2020. Själva budgetprocessen har försenats med anledningen av Coronapandemin. Beslutet om budgeten förväntas inte tas förrän sent hösten 2020 under det tyska ordförandeskapet. Ett senarelagt budgetbeslut kommer att påverka tidplanen för erbjudanden från regeringen till Region Stockholm att ta fram ett regionalt program för regionalfonden och en regional handlingsplan för socialfonden. Både den globala ekonomiska krisen som följd av Coronapandemin och Brexit kommer att påverka EU:s långtidsbudget och därmed budgeten för sammanhållningspolitiken. Detta kan innebära att Stockholmsregionen kommer att få lägre budgetramar för strukturfondsmedel för programperioden 2021–2027 jämfört med nuvarande programperioden. Det innebär mindre möjligheter att bidra till tillväxtfrämjande åtgärder liksom en väl fungerande arbetsmarknad och kompetensförsörjning.

Prioriterade verksamhetsförändringar
Nämnden har utöver det långsiktiga uppdraget ett flertal uppdrag givna av regionfullmäktige som sträcker sig över flera år, för vilka genomförande behöver säkerställas. Detta inte minst med tanke på de omprioriteringar som förvaltningen varit tvungen att föreslå med anledning av Coronapandemin under våren 2020. Ovanstående kommer att ta nämndens samlade resurser i anspråk. Förvaltningen bedömer därför att det inte finns möjlighet till ytterligare tillkommande uppdrag för verksamhetsåret 2021.

I verkställandet av nämndens kärnuppdrag finns fyra prioriterade områden som tydliggjorts i nämndens verksamhetsplan för verksamhetsår 2020. Förvaltningen bedömer att dessa områden behöver även vara i särskilt fokus för verksamhetens inriktning för verksamhetsår 2021.

- Regional fysisk planering med fokus på trafikplanering kopplat till det regionala utvecklingsansvaret.
- Näringslivsutveckling och regionalt tillväxtarbete med fokus på framtagandet av en regional näringslivs- och tillväxtstrategi.
- Den regionala kompetensförsörjningen med fokus på etableringen av en regional kompetensplattform.
- Den regionala bostadsförsörjningen med fokus på den igångsatta regionala bostadsdialogen.

Prioriteringarna baseras även på resultatet av den årliga RUFS-uppföljningen som pekar ut flertalet av dessa prioriteringar som viktiga för fortsatt regional utveckling och tillväxt. Till detta behöver nu hanteringen av de negativa effekterna på regionens näringsliv till följd av Corona läggas.

Till dessa befintliga prioriteraområden tillkommer arbetet med att främja återhämtningen i näringslivet och på arbetsmarknaden med anledning av Coronapandemin. För detta bedömer nämnden att det finns stort behov av ett särskilt tillskott för näringslivsfrämjande insatserför att bidra till näringslivets återhämtning efter den allvarliga Coronapandemin. Behovet är enormt och förvaltningen bedömer därför att anslaget till nämnden för 2021 och 2022 behöver ökas, för att exempelvis kunna genomföra en förstärkning av finansieringen till Almi och andra tillväxtfrämjande åtgärder i Stockholmsregionen. En snabbare återhämtning för Stockholmsregionens näringsliv bedöms att bidra positivt till Region Stockholms finansiering genom ökade skatteintäkter.

Utöver dessa prioriterade områden bedömer förvaltningen att det finns ett fortsatt behov av att påverka nationell nivå, stötta den lokala nivån och bidra till regional måluppfyllnad vad gäller digitalisering och

bredbandsutbyggnad. Även arbetet för att stärka klimatperspektivet i nämndens kärnuppdrag är fortsatt angeläget för att långsiktigt kunna bidra till klimatomställningen.

Förvaltningen bedömer att administrationen och utbetalningen av fraktbidrag kan effektiviseras ytterligare och föreslår därför att hanteringen av fraktbidrag och medföljande finansiering på 2 miljoner kronor överförs till trafiknämndens ansvar från och med verksamhetsår 2021.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet
Verksamhetsanslaget för 2021–2023 följer regionfullmäktiges beslut om budget 2020. Övriga intäkter baseras på beräknad extern finansiering för främst personal i projekt.

Som en konsekvens av Coronapandemin och den negativa påverkan på Stockholmsregionens näringsliv och tillväxtmöjligheter som denna medför ser nämnden behov av ett utökat anslag för 2021 och 2022. Denna finansiering föreslås användas till exempelvis en förstärkning av finansieringen till Almi och andra tillväxtfrämjande åtgärder i Stockholmsregionen. Dessa tillväxtfrämjande insatser kan dämpa de negativa effekterna av Corona, och skapa möjligheter till snabbare återhämtning för näringslivet. En snabbare återhämtning i regionen har positiva effekter på Region Stockholms långsiktiga finansiering genom ökade skatteintäkter.

För 2021 uppgår verksamhetsanslaget till 189,7 miljoner kronor, vilket är en ökning med 2,6 miljoner jämfört med 2020. Av dessa medel är 1,5 miljon kronor riktade till utökade ambitioner för samhällsplanering. Resterande ökning av anslaget motsvarar 0,6 procent, vilket ska jämföras med beräknade löneökningar och övrig kostnadsutveckling på 2 procent. De senaste årens utveckling av anslaget har inte motsvarat den generella kostnadsökningen vilket inneburit att medel för sakfrågor i verksamheten fått bidra till finansieringen av samhällets generella kostnadsökning.

Större delen av nämndens ekonomiska resurser förs genom bidrag vidare till andra organisationer som regionen stödjer: Skärgårdsstiftelsen, Almi Företagspartner och Stiftelsen Flemingsberg Science samt regionalt hållbarhets- och skärgårdsbidrag inklusive fraktbidrag till olika regionala aktörer. Den näst största budgetposten utgörs liksom tidigare av personalkostnader. För att verkställa nämndens utökade ansvar och utökade ambitioner för samhällsplanering har en förstärkning av förvaltningens kapacitet varit nödvändig sedan 2019.

De ekonomiska förutsättningarna för verksamhetsår 2021 medför att utrymmet för anordnande av konferenser och möten inom olika typer av nätverk, samverkansforum samt konsulttjänster kommer att vara mycket begränsade. Budgeten medger heller inte att den tidigare planerade analysenheten inrättas. De ekonomiska förutsättningarna innebär en generell ekonomisk åtstramning för verksamheten.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med Region Stockholms miljöpolitiska program, Miljöprogram 2017–2021 har hänsyn till miljön beaktats och det bedöms att en särskild miljökonsekvensbedömning i detta ärende inte är relevant.

Hanna Wiik
Förvaltningschef

Maria Bruhn Jonsson
Administrativ chef